5. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. Studia Warmińskie, 2022, T. 59, pp. 125-135.
6. Єжель І.М. Біологічна освіта в Україні: виклики і можливості у XXI ст. Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 17-19.
7. Єжель І.М. Медіаграмотність у викладанні природничих дисциплін. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 15-17.
8. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.
9. Заїчко В.В. Конструювання ідентичності та влада в епоху цифрових технологій. Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 21-22.
10. Квіт С. Усе має змінитися: десять кроків з реформування вищої освіти після війни. – 2022. https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c7402f02-a1ff-4270-8af5-5b632b6509f8/content
11. Мохонько В.А. Практичні кроки для розвитку соціальної відповідальності освітян та трансформативної освіти. Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 28-30.
12. Юрченко В. І., Гриценок Л. І. Реформування освіти в Україні: проблема сприйняття і довіри громадськості. – 2019. https://lib.iitta.gov.ua/716528/1/%D0%93%D1%80%.pdf

Єжель І.М.
кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології
Український державний університеті імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

Демократичні цінності в природознавчій освіті та їх взаємозв'язок з досягненням Цілей сталого розвитку

Природознавство – це система наук про природу та її закономірності, які є надзвичайно важливими для розвитку суспільства. Викладання природознавчих дисциплін в освіті не тільки забезпечує знання про природу, але й навчає учнів демократичним цінностям, які є важливими для розвитку суспільства.

По-перше, природознавство сприяє розвитку критичного мислення. Вивчення природних явищ та процесів вимагає від учнів аналізу інформації, формування гіпотез, перевірки даних та розв'язання проблем. Ці навички необхідні для прийняття обґрунтованих рішень у будь-якій сфері життя, а також для розвитку демократичних цінностей, таких як відкритість, толерантність та повага до різних точок зору.

По-друге, природознавство навчає учнів співпраці та комунікації. Викладання природознавчих дисциплін часто включає роботу в групах, що сприяє розвитку навичок комунікації, співпраці та лідерства. Ці навички є важливими для побудови демократичного суспільства, де люди можуть працювати разом, обговорюючи різні питання та приймаючи рішення на основі консенсусу.

По-третє, природознавство сприяє розвитку громадянської свідомості. Вивчення природних явищ та процесів дає можливість учням зрозуміти взаємозв'язок між людиною та природою та розуміти важливість природних ресурсів для життя суспільства. Це допомагає створити свідоме та відповідальне ставлення до навколишнього середовища та навколишнього світу, що є необхідним для збереження його для майбутніх поколінь.

Крім того, вивчення природознавства надає можливість учням дізнатися про різноманітні культури, які існують в різних країнах світу, і про те, як люди живуть та пристосовуються до різних умов життя. Це сприяє розумінню та повазі до різних культур та людей різних національностей.

Природознавство можна розглядати як ключовий елемент в досягненні Цілей сталого розвитку, які були ухвалені Організацією Об'єднаних Націй для поліпшення якості життя людей та збереження навколишнього середовища.

Наприклад, вивчення природознавства може сприяти досягненню Цілей сталого розвитку, пов'язаних з охороною довкілля, таких як "Чисте повітря та вода" (Ціль № 6), "Забезпечення доступної та чистої енергії" (Ціль № 7), "Збереження та відновлення екосистем" (Ціль № 15). Учням потрібно розуміти взаємозв'язок між людьми та природою, а також наслідки поганого ставлення до навколишнього середовища. Це може підштовхнути до прийняття відповідальних рішень та дій, спрямованих на захист природи та збереження ресурсів для майбутніх поколінь.

Крім того, вивчення природознавства може допомогти досягнути Цілей сталого розвитку, пов'язаних з економічним розвитком та рівністю, таких як "Надання якісної освіти" (Ціль № 4), "Доступність та сталий розвиток міст" (Ціль № 11), "Створення справедливої та ефективної системи управління" (Ціль № 16). Вивчення природознавства надає можливість розвивати наукові знання та навички, які є необхідними для економічного та технічного розвитку, а також для створення сталого та екологічно чистого майбутнього.

Таким чином, вивчення природознавства допомагає учням розвивати критичне мислення, наукові знання та навички, сприяє формуванню екологічної свідомості та відповідальності за навколишнє середовище. Крім того, воно відіграє важливу роль у досягненні Цілей сталого розвитку, пов'язаних з

охороною довкілля, економічним розвитком та рівністю. Отже, природознавство має важливе значення для створення сталого та екологічно чистого майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Цілі сталого розвитку - United Nations in Ukraine, https://ukraine.un.org/uk/sdgs
2. Terepyshchyi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. Gileya: Scientific Bulletin, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.
3. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
4. Zaichko V. Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. Studia Warmińskie, 2021, T. 58, pp. 143-159.
5. Єжель І.М. Біологічна освіта в Україні: виклики і можливості у XXI ст. Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 17-19.
6. Єжель І.М. Медіаграмотність у викладанні природничих дисциплін. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 15-17.
7. Заїчко В. Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти України. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції: матеріали міжнародної наукової конференції. 4 грудня, 2020 рік. Чернігів, Україна: МЦНД, С. 41-42.
8. Заїчко В.В. Дослідження зв'язку між ідентичністю та суспільством. The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of learning development», March 13 – 15, Varna, Bulgaria. С. 221-223.
9. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
10. Мохонько В. А. Розширення можливостей критичного мислення: важливість навчання медіаграмотності в школах. The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of learning development», March 13–15, 2023, Varna, Bulgaria, 281 p. – С. 152.

Мохонько В.А.

Молодший науковий співробітник Відділу організації наукових досліджень
Український державний університеті імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна